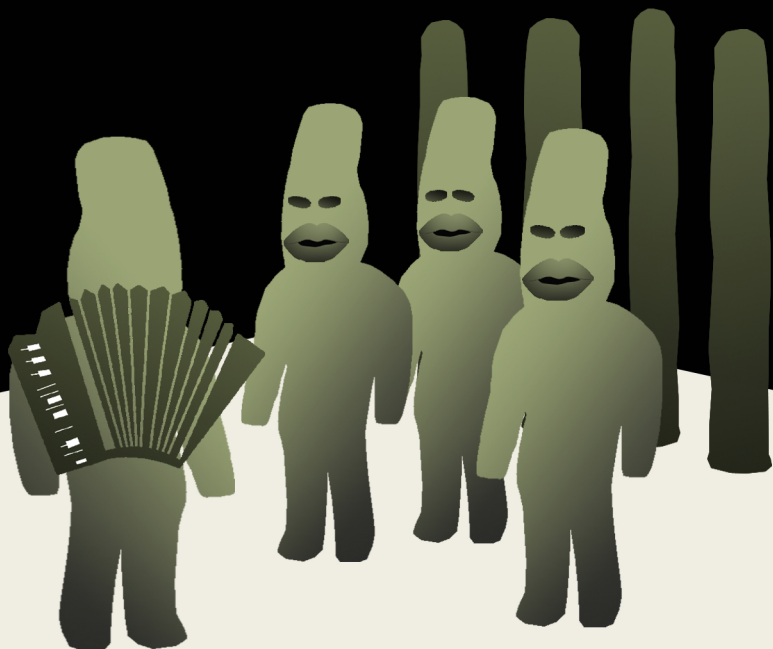

KIMMO MATERO

Oirenda 4

- Kalervo Lahdenmäki Meksikossa

*Omistettu kaikille, suurelle yleisölle ehkä syystäkin
tuntemattomaksi jääneille, espanjankieltä ja meksikolaista
kulttuuria syvästi kunnioittaville, suomalaisille
amatöörikuusikoille. Vai oliko meitä muita?*

Kimmo Matero

Ofrenda 4

- Kalervo Lahdenmäki Meksikossa -

© 2020 Kimmo Matero

Kannen suunnittelu: Viestintätoimisto Kiteytin

Sisuksen taitto: Viestintätoimisto Kiteytin

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-2090-5

Y K S I

- Nyl lähettäjä jätäkät viämää suamalaista tankoo maalimalle! julisti lähetystöneuvos ja sammui. Hoikka kämmen inkarnoitui tyhjistä hänen putoavan otsansa ja sitä odottavan pöytälevyn väliin, estäen entisestään leveän nenän osumisen mahonkiin.

Vilkaisin kysyvänä käden omistajaa. Tämän ilme ja vapaana olevan kämmenen kyllästynyt huitaisu kertoivat, ettei mitään tavatonta ollut tapahtunut. Nyökkäsin kanssamuusikoilleni, ja Uralin pihlajan toisen säkeistön alkusävelet rikkoivat hiljaisuuden. Puheensorina salissa nitkahti uudelleen liikkeelle kuin Linnanmäen vuoristorata.

Pöydän pintaan nukahtanut lähetystöneuvos onnitteli unessa itseään saunan lauteilla saamastaan ideasta, joka oli vieläpä tullut tyystin perinteisten vientitoimialojen ulkopuolelta. Lehtikuvanomaisessa näyssä itse presidentti Kekkonen ojensi hänelle kiiltävää prenikkaa tunnustuksena oivaltavasta vienninedistämistyöstä isänmaan hyväksi. Hän totesi ammattilaisen ottein uuden, kaksirivisen pukunsa näyttävän tuossa mustavalkoisessa tuokiokuvassa varsin

arvokkaalta, mutta pudisteli sitten vahvassa etukenossa tulevaa ennakoivan näyn pois mielestään.

Lähetystöneuvoksen kuorsaus sulautui pian orkesterimme luomaan äänimaisemaan.

K A K S I

70-luvun loppupuolella Suomi oli päättänyt satsata vienninedistämiseen. Metsäteollisuus oli hankkeen luonnollinen edelläkävijä, mutta sen rinnalle kaivattiin muita viennin tukijalkoja.

Tilastokeskukseksi muuttunut Tilastollinen päätoimisto askarteli ulkoministeriölle monisatasivuisia raportteja eri toimialojen kehitysnäkymistä. Muun muassa naapurimaahan sotakorvauksina toimitettujen vaatteiden ja jalkineiden alkuun paneman ”tevanake”-teollisuuden tuotantoluvut olivat paisuneet vaikuttaviksi; ala oli noussut BKT-tilastoissa kakkoseksi heti metsäteollisuuden jälkeen. Uusia asustemarkkinoita päätettiinkin lähteä metsästämään yksityisen sektorin ja valtion puoleksi rahoittaman vienninedistamisorganisaation voimin.

Ulkoasiainhallinnon konkarikaartillekin oli budjetoitu tietty määrä vienninedistämishankkeita käynnistettäväksi. Lukuisten virkamiesten kilpaillessa samojen suutarointi- ja räätälöintiyritysten huomiosta lähetystöneuvos Kuappinen oli pian saanut huomata, ettei kiintiön täyttäminen ollutkaan

kovin yksinkertaista. Nuoret ja kunnianhimoiset ulkoasiainsihteerit tuntuivat aina ennättävän hänen edelleen. Kuappisen mielessä "tevanake"sta olikin muodostunut kirosana. Kenttätyössä kirmaavaa virkamiesnuorisoa hän nimitti usein "tenavakengiksi".

Toivottoman urakan ja hellepäivien piinaamien toimistopäivien vastapainoksi lähetystöneuvos Kuappinen olikin ideoinut pienimuotoisen saunaillan. Hiki virtasi leveän kravatin peittämän, leveäkaulusisen kauluspaidan alla paitsi näkyvästi myös sangen epämiellyttävästi - saunominen olisi luonteva syy pukeutua keliin sopivasti ja nauttia samalla työaikana luvan kanssa myös virvoitusjuomia.

Vientisäätiön uusien toimitilojen yhteyteen rakennettu sauna kattotasanteineen oli nopeasti valikoitunut tapahtumapaikaksi. Jos lasi olikin ollut olennainen elementti saunatilojen rakennusmiesten perjantai-illan viettorutiineissa, ei sitä ollut säästely myöskään itse rakennusteknisessä lopputuloksessa. Näkymät Puolustusvoimain hallussa olevien saarten yli ulapalle olivat runsaat; sopivalla kelillä jopa huikaisevat.

Tila oli toki otollinen myös siitä syystä, että saunaillan kulujen maksaja järjestyi näin näppärästi.

Vienninedistämisen hengessä vauhdilla koottu saunaväki koostui niin ministeriöiden kuin teollisuudenkin edustajista. Eikä täysin sattumalta sellaisista, joiden kanssa Kuappinen muutoinkin saattoi viettää iltaa. Tutussa porukassa tunnelma rentoutuisi nopeammin, ja jos nyt mitään työhön liittyvää ei kukaan tulisikaan edistäneeksi, aika ainakin sujuisi mukavasti. Kukaan ei myöskään tulisi jälkikäteen kyselemään illan ammatillisten tulosten, saati kululaskujen perusteiden perään. Pitäisi vain huolehtia, ettei paikalle kutsuttaisi suomenruotsalaisia tai muita ulkomaalaisia. Kielten

puhuminen kun tuppasi nykyään väsyttämään lähetystöneuvoksen leukoja.

Hyräillessään viime aikoina varsin merkittävää radiosoittoa saaneen iskelmän "Ei oo, ei tuu" tarttuvaa kertosaettä Kuappinen oli tuuminut, että ehkäpä jonninjoutavaa puhetta oli muutoinkin kuultu Vientisäätiön tiloissa riittävästi. Jo pelkkä ulkoasiainministerin nariseva tenorikin oli alkanut viime aikoina ärsyttää häntä. Kuappisen oli helppo kuvitella kyseisen poliitikon päätyvän jonain päivänä television viihdeohjelmien imitaattoreiden ohjelmistoihin, mikäli Yleisradion sensuuri vuosien mittaan höltyisi.

Kuappinen järkeili, että elävä musiikki täyttäisi mukavasti keskustelun aukkopaikkoja, ja saattaisihan sitä einestyksen ohella ottaa vaikka pari tanssiaskeltakin ruokahalun ylläpitämiseksi.

Koska ajatukseen soveltuvassa kutsuvierasjoukossa oli hänen aiemman kokemuksensa mukaisesti useita muitakin tanssimusiikin ystäviä, Kuappinen oli siltä seisomalta antanut sihteerilleen käskyn järjestää paikalle myös tanssimusiikkia soittava orkesteri.

- Haitari nyt ainakin tarvitaan, ja läskibasso, mitä näitä soittimia nyt onkaan. Laulajaa nyt ei välttämättä lainkaan, sellaisilla kun tuppaa tänä päivänä olemaan ihan ylenpalttinen se, mikä se nyt onkaan...?

- Itsetunto? oli lähetystön topakampaa linjaa edustava sihteerä, neiti Näpsä ehdottanut kuivasti.

- Ei, kun se...se...vibraatto! Kirjoittakaa ylös! Ei vibraattoa, nykyään niillä on aivan liikaa värinää. Eivätkö ne nuoret enää pysy nuotissa?

"Tanssiorkesteri, vain instrumentit" oli neiti Näpsä pikakirjoittanut pikkuruudulliseen muistilehtiönsä.

Sihteerin nimi ei tietenkään oikeasti ollut neiti Näpsä, mutta Kuappinen oli mieltynyt termiin lukaistuaan sen

lapsenlapsilleen lahjaksi tilaamasta Aku Ankka -lehestä. Tiukkailmeisen toimisto-organisaattorin oikea nimi ei tahtonut millään pysyä pitkän uran lähetystömaailmassa tehneen Kuappisen mielessä; sihteereitä kun tuppasi tulemaan ja menemään.

Neiti Näpsä olikin tapansa mukaan välittömästi ottanut pikapuhelun Ääni- ja Kuvataiteilijoiden Liitto ÄKL:ään ja tiedustellut tilaisuuteen sekä sen arvovaltaiseen kutsuvierasjoukkoon soveltuva orkesteria. Odotellessaan puhelun yhdistymistä sihteeri oli huvittanut itseään ajatuksella, jossa liiton nimilyhenne muuttuisi kolmesta nelikirjaimiseksi; neljännen kuvastaessa paikallisjaoston toimialuetta, kuten esimerkiksi Österbotten. Jotenkin nykyinen nimilyhenne maistui neiti Näpsänkin suussa kuitenkin paremmalta.

- Valitettavasti kaikki orkesterimme ovat juuri nyt varattuja, oli puhelimesta vihdoin kuulunut. Koska automaattisia puhelinpalvelujärjestelmiä keksittäisiin vasta reilun kymmenen vuoden päästä, oli neiti Näpsä arvannut keskustelewansa aidon henkilön kanssa ja laittanut kaiken arvovaltansa peliin lähetystöneuvoksen käskyn täyttämiseksi.

- Sangen hupaisaa, neiti Mykkänen-Lahtinen. Soitan lähetystöneuvos Kuappisen vienninedistämisasialla, ja kuuntelette asiani nyt tarkasti.

- Anteeksi, minä vain...

- Isänmaan etu vaatii huomisillalle orkesterin, täryytti neiti Näpsä vastaan panemattomaan tyyliinsä.

Julkishallinnollisen byrokratian jyräämäksi joutunut ÄKL:n sihteeri oli kuin olikin lopulta löytänyt listoiltaan kokoonpanon, joka oli jäsentensä nuoresta iästä huolimatta saavuttanut jo jonkinlaista huomiota Itä-Suomen tanssilavoilla. Eikä vähiten vikkelasormisen harmonikkasankarinsa ansiosta.

Tanssimusiikin grand-old-man Kalervo Lahdenmäki päätyy nuorena miehenä, 70-/80-lukujen taitteessa orkestereineen vienninedistämismatkalle latinalaiseen Amerikkaan.

Matka saa yllättäviä käänteitä, ja yhtyeestä tulee sekä Yhdysvaltain tiedustelupalvelun että Meksikon viranomaisten takaa-ajama.

Seikkaillessaan soittajat tutustuvat perinpohjaisesti sekä meksikolaiseen mariachimusiikkiin että maan muinaisiin alkuperäiskulttuureihin. Vauhdikkaasta vierailusta jaetaan lopulta jopa kunniamerkkejä - mutta kenelle?

"Kalervo Lahdenmäki on niitä vanhan kansan muusikoita, joille niin sanotusti sattuu ja tapahtuu. Pysy nyt siinä sitten perässä."

- Kimmo Matero